

Teetä ja sympatiaa Rukajärvellä

Olipa kerran Itä-Karjala

Pohjoisosaa sanottiin Vienaksi ja eteläistä Aunukseksi. Pohjoisessa Aunuksessa oli Rukajärven kunta, jonka pääkylä oli Rukajärven kirkonkylä. Sen lisäksi siellä oli 28 pienempää karjalaiskylää. Asukkaat olivat karjalaisia ja puhuivat karjalan kieltä.

Nyt ei ole enää Vienaa eikä Aunusta eikä Rukajärven kuntaakaan, ja sen vanhoista kylistäkin ovat jäljellä vain kääpiöksi kutistunut Kiimasjärvi, muuttaman vanhan mökin kokoinen Tiiksi, kuihtunut Ontajärvi ja muutoksia kokenut Rukajärvi.

Karjalassa oli syyspuolella 1998 melkoinen pula ruokatarvikkeista. Teimme noihin aikoihin matkatoverini Irjan kanssa Kiimasjärvi – Tiiksi – Rukajärvi reissun ja yöpyilimme noissa kylissä.

Kaupoissa ei toden totta ollut leivän lisäksi paljon muuta kuin suolaa. Kylien asukkaat olivat kuitenkin koonneet peltojen antimet, metsistä sienet sekä marjat ja nostaneet hyviä muikkusaaliitakin, joten suoranaista nälänhätää ainakaan noissa kylissä ei ollut nähtävissä. Meillä oli autossa yhtä ja toista tuliaistavaraa, mutta ei kuitenkaan paljon muuta annettavaa kuin sympatiaa. Itse saimme joka kylässä teetä. Itse asiassa avustusmatkamme uhkasi kääntyä päinvastaiseksi, kun meille alettiin tyrkyttää syömisiä: Tiiksistä karpaloita ja puolukoita, Rukajärvestä keräkaalia ja lakkahilloa ja Kiimasjärvestä porkkanoita ja muikkuja!

Meillä ei ollut siellä sukulaisia emmekä aikaisemmin olleet tutustuneet kylän väkeen. Tiiksissä kuulimme nimet Katti ja Marfa. Ajoimme edelleen Rukajärvelle ja löysimme Marfan mökin, joka oli kuin Ryy-syrannan Jooseppi –elokuvas-ta. Marfalla oli kuitenkin kova kiire marjametsään, mutta ehti hän sentään juoksupuuta meidät **Maria Seremetin** kotiin. Pääsimme asumaan Marian luokse ja olimme siellä kuin taivaassa. Maria itse oli kuin enkeli – tosin ilman ruuanmurustakaan eikä kaasuhellakaan toiminut.

Marian serkku **Anni Filatova** asuu naapurissa, ja yhdessä nämä serkukset kertoivat meille Rukajärven asioita. Kun kuulimme tällä ensiviisittillä kylän vanhainkodista ja sen puutteista, päätimme tarttua asiaan ja niin visiitimme Rukajärvelle jatkuivat koko seuraavan kesän.

Vuosisadan alussa Rukajärven kirkonkylässä oli 104 karjalaistaloa ja siellä asui 604 karjalaista. Vielä 1930-luvulla

taloja oli pystyssä 73 ja kaikki asukkaat olivat karjalaisia. Nykyisin kylän tuhannesta asukkaasta vain 11 perhettä on karjalaista heimoa; loput ovat eri puolilta laajaa Venäjänmaata.

Karjalaismallisia taloja on jäljellä yksi ainoa, Moisseisen talo. Kaikki muut asumukset on sodan jälkeen rakennettuja hirsi –tai lautataloja. Sotaa ei kuitenkaan voi syyttää kylän häviöstä, sillä kylää ei sotavuosina poltettu. Sota ei myöskään tuonut rumia kerrostaloja keskelle vanhaa maalaiskylää.

On samanlaisia maailmanlopun näkymiä toki muissakin kylissä, esim. Lietmajärvessä, mutta uusi Lietma onkin neuvostoarkkitehtuurin luomus 1960-luvulta. Rukajärvi on sentään ikivanha karjalaiskylä, joten siellä soisi näkevänsä enemmän entistä karjalaista rakennusperinnettä. Kun näin ensi kertaa Rukajärven kaatuneet ja sinne tänne lauenneet rötöskötä, jupisin itsekseni: ”Purka-

kaa ja polttakaa joka ainut rökse. Eivät ne restauroimalla kummene”. Telepatia osui kyläpäällikköön. Seuraavana kesänä Maria kertoi, että kyläpäällikkö oli antanut purkumääräyksen keskikylän yhdelletoista mökkirötelölle!

Saimme kuulla, että Rukajärvi kuuluu nykyään Mujejärven piiriin, ja siellä ovat kaikki ns. palvelutkin. Sairaala omasta kylästä lopetettiin pari vuotta sitten, joten nyt lääkäriin ja sairaalaan pitää matkata sadan kilometrin päähän Mujejärvelle. Apteekki, ensiapuasema ja ambulanssi kylässä sentään vielä on. Maria oli oppaana, kun kävimme niitä kaikkia katsomassa. Apteekki on kunnantalon yläkerrassa, ja siellä oli myyjänä iloinen karjalaistyttö. Maria osti pussillisen ’vazan-kivistysliäkettä’.

Ensiapuusasema sijaitsee entisessä sairaalassa ja sairaauto seisoi pihamaalla. Sairaalan tiloissa toimii myös vanhainkoti

sisartalo. Maria ja Anni kertoivat, että ensi alkuun vanhuksilla oli siellä niin alkeelliset olot, että he makasivat melkein pä pelkillä puulavereilla. Kun kävimme siellä, hoidokkeina oli 17 vanhusta. Piharakennuksessa oli pyykkitupa, ja siellä valtavasti muuripata hämmennyskepin kanssa. Pyykkituvan laipiossa risteili sinne tänne naruja, joilla roikkui kuivumassa sekalainen kokoelma vaatteita.

Laitoksen johtaja Safontjeva kertoi, että heillä on vieläkin kova pula miltei kaikesta tarvistavarasta, ja pyysi meiltä apua. Päätimme heti ryhtyä avustamaan tätä laitosta ja sen teimmekin. Ajoimme Kuhmosta melkein puoli vuotta, kevästä syksyyn, kaikkea mahdollista avustustavaraa vanhainkotiin ja siinä oheissa muillekin kylän vanhuksille.

Vanhainkotiin eivät kaikki vanhuksat mahdu, joten osaa huolletaan koteihinsa. Koti-

Komea silta vie yli Tsirkka-Kemin, kohta tullaan Tiksaan ja vajaan tunnin ajon jälkeen ollaan jo Rukajärvellä.

Sisarukset Anni ja Maria (oik.) Šeremet, o.s. Jevsejeva. Maria oli ihanin opas mikä voi olla: tiesi kaikki Rukajärven ja jopa lähikylienkin asiat.

avustajat käyvät kantamassa vettä ja puita yksin asuville vanhuksille, mutta vain sellaisille, joilla ei ole yhtään omaa lasta. Jos lapsia on, avustaja ei käy, sillä lasten on huolehdittava omista vanhuksistaan.

Rukajärven turkistarhat on lopetettu jo vuosia sitten. Myös kolhoosi Jeromejeva on mennyt umpeen ja sen perikuntaa eli samoissa tiloissa toimivaa karjatilaa nimitetään apotaloudeksi. Laitoksen tulisi kaiketi tuottaa maitoa ja lihaa, siis olla apotaloutena, mutta missä lie nee se talousapu. Ei sitä apua ainakaan kylän kaupassa näkynyt; ei ollut lihaa, ei maitokaan. Ainut lihanpalanen, jonka Rukajärvellä näimme, oli kanankoipi paistinpannussa.

Minua ovat aina kiehtoneet kolhoosit. Niinpä päätin lähteä katsomaan lähemmin entistä Jeromejevaa. Sen rupsahtaneet rakennukset sijaitsevat noin kilometrin päässä kylästä Ontajärveen vievän tien varressa. Laitos oli yhteen pötköön rakennettu harmaa, betoninen, monta sataa metriä pitkä rakennelma. Ihan hirvitti sitä katsella.

Rukajärven leipomo lopetettiin jo yli kymmenen vuotta sitten. Nyt leivät kuljetetaan 25 kilometrin päästä Tiiksistä tai vielä kauempaa, Ondarvesta. Paloasema kylässä sentään on, samoin vesitorni, josta tulee vesi pääraitin vesiposteihin. Niistä ihmiset kantavat vettä koteihinsa sankoilla tai suurilla tonkilla. Kaikkein viisaimmat ovat kehitelleet maanpäällisen

vesijohtoverkon. Se kulkee katuja pitkin ja poikin ja jatkaa matkaansa pitkin peltojakin. On hankittu muoviputkia –ja letkuja kymmeniä metrejä. Sitten vain liittimet kiinni vesipostiin, ja ilmainen vesi juoksee perunapelloille saakka.

Mummut kertoivat meille, että läheisen Rukajärven vesi on saastunutta, sillä neuvosto-aikana siihen laskettiin semmoisinaan kaikki sairaalan ja koulun jätevedet. Kylän venä-

läiset pyytävät järvestä kalaa, mutta jotkut 'tsirtsut' karjalaiset kalastavat mieluummin pienistä metsälampiloista.

Saimme kyläoppaaksi 11-vuotiaan Alinan, jolle olimme tuoneet Suomesta keltaisen polkupyörän koulumatkoja varten. Alina kieputti Marian pihassa lannevannettaan, suurta muovirengasta, ja riekkui maantielä pyörällään. Kylän pikkupojat muuttuivat kateudesta vihreiksi ja maanittelivat kilvan

Alinalta pyörää 'koeajettavaksi'. Illalla Alina läksi oppaaksemme rantatielle.

Muutamista rantatien mökeistä huudettiin meille tervetuloivotuksia. Eräs huutajista oli **Nadja Pavlovskaja**, Moisseisen talon nykyinen omistaja, suvun bunukka. Tuo komea karjalaistalo on rakennettu 1875. Sitä kutsutaan kirjoissa virheellisesti nimellä Stuuksasen talo. Talo on Rukajärven ainoa karjalaistalo, joten meille ei tarvinnut kahdesti huutaa: mentiin kertakäskyllä sisälle. Aikaa meillä ei ollut tutkia talon joka kolkkaa, mutta Nadja kutsui meitä tulemaan toistekin taloan katsomaan.

Rantatien hauskipia näkymiä ovat jyrkkään rinteeseen kaivetut perunakuopat. Ne näyttivät aivan törmäpääskyn pesiltä! Harmi vain, perunat eivät niissä säily talven yli: edellistalvena kymmenen perunakuoppaa oli ryöstetty tyhjiksi. Niinpä kylän 'maatalousyrittäjät' ovatkin jättäneet rinnekuoppansa tyhjilleen ja ryhtyneet säilyttämään potakoita karsinassa, mökin sillan alla.

Sanotaan, että puhtaus on puoli ruokaa, mutta Anni Filatovin saunassa, jonne meidät kutsuttiin kylpemään, saunan puhtaus oli kokoruokaa. Mielestämme se oli kaikista Karjalassa näkemistämme saunoista siistein. Vanha saunan porttua oli maalattu katosta lattiaan vaaleansiniseksi ja lattialla oli puhtaat riepumatot. Seinällä oli

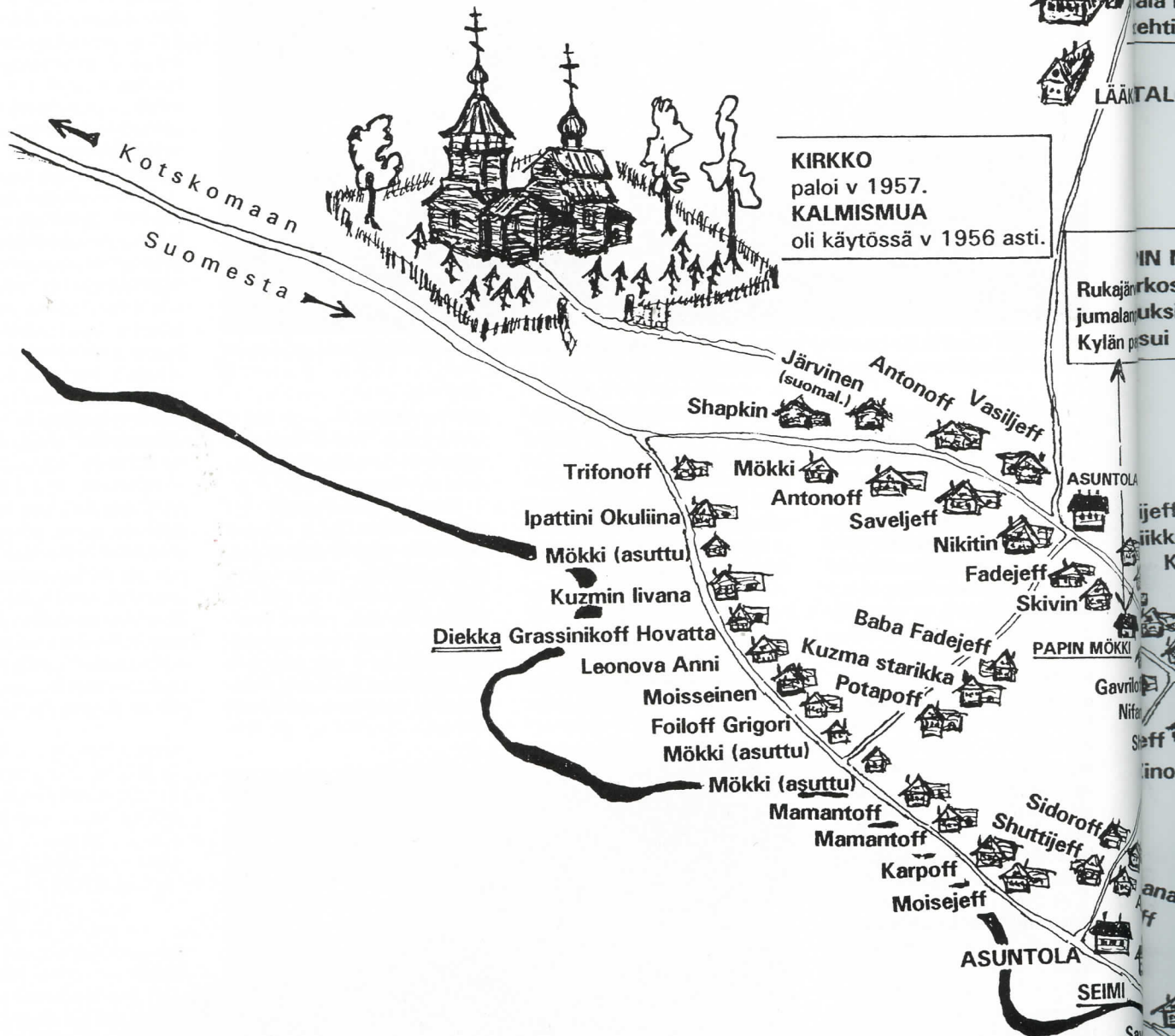
Tämä Stuuksasen eli Moisseisen talo on Rukajärven kylän vanhin.

Rukajärven kirkonkylä

Tämä kartta esittää 1930-luvun asutusta.

Tiedot saatu Anni Filatovalta ja Maria Sheremetiltä.

P ← → E

Asutustieto vuodelta 1905: taloja 104 / 604 asukasta.

Asutus 1930-luvulla:

- Yksityistaloja oli 73 ja "julkisia" rakennuksia 18.
- Kaikki asukkaat olivat karjalankielisiä
(+ yksi suomalainen Järvinen).
- Kylässä asui 47 karjalaisukua.
- Ennen sotia kylässä ei asunut ainuttakaan "venäläistä".

RUGARVI

UVANZÄRVI eli UVANSJÄRVI

ja Min

Ilja Samoilloff

Miitrei Martynoff

Illasenvuara

Martinanvuara

SIRAALA

(sikalat lakkautettiin v 1996 ja siirrettiin Rukajärven vanhainkoti)

KOLHOOSI JEROMEJEVA

perustettu v 1929

navetta hevostalli

sikalat

PAIN MÖKKI.

venäjän kirkossa pidettiin painajaisia sotavuoteen 1941 asti. appi asui tässä pikkumökissä.

KOULU

INTERNAATTI

Nasti Agafonoff

TSASOUNA
muutettiin v 1929 klubiksi.
Purettu sotien jälkeen.

TSASOUNA
muutettiin v 1929 asuintaloksi.
Purettu sotien jälkeen.

Archieff
Kirkkukalainen
Kiriloff
Gurjeff
Agafonoff
Markoff
Fomin
Shuttijeff
Linnovjeff
Sissonen
tehtiin
POSTI
Gaganan Keronen
Kironen

KUNNANTALO

RUOKALA

KAUPPA

SUURI PAPPILA.

muutettiin kirjastoksi.

Pekka Nasaroff
Aleksandroff
Glana Nasareinen
Onissima Aleksandroff
Pavloff
Patrakejeff

Ipattinen
Mattinen
Misa Aleksandroff
(akka) Apikka
Jaakko Jevsejeff

Kylän kaivo

PANKKI

Markoff
Guznetsoff
Aleksandroff

Jevsejeff Soja

Markoff livana

Issanen Ljuba

Jevsejeff

Pavloff Manu

Jevsejeff Ivan
Keronen Apikka
Stuukkanen

(Ontajärvelle)
Ondarveen 30 km.

AM-2000

el RUKAJÄRVI

Rukajärven vanhainkoti sisäpihan puolelta nähtynä. Talossa on tätä nykyä 17 hoidokkia, 12 naista ja viisi miestä.

nauloja, joissa riippui putipuh-
taat pyyheliinat. Saunan lattia
ja lauteet oli kuurattu hiekalla
puhtaiksi ja laakeat emalivadit
loistivat valkoisina. Se oli iki-
muistoinen saunareissu. Annin
saunaan sopii vaikka kuinka
hienon turistin mennä kylpe-
mään, jos vain Anni kelpuuttaa
kylpijään!

Sitten oli aika mennä ter-
vehtimään kylän vanhinta asu-
kasta Kattia eli **Jekaterina Sa-
fontjevaa**. Aivan helpolla hän-
nen luokseen emme päässeet,
sillä vasikankokoinen koira ei
päästänyt meitä portista sisälle.
Katin poika, ambulanssin kul-
jettaja, asuu kylässä vaimonsa
kera, ja tämä pariskunta sattui
juuri tulemaan parahiksi Katti-
muamoa katsomaan, joten me-
kin pääsimme sisälle.

Katti on 87-vuotias ja asuu
yksin mökissään. Hän oli kuu-
lemma pärjännytkin hyvin sii-
hen saakka, kun putosi katolta.
Onnettomuus oli sattunut ai-
van niinä päivinä, kun menim-
me hänen luokseen ensi kertaa
kylään. Oli ollut kova myrsky
ja tuuli oli riepottellut yöllä kat-
topeltejä. Katti oli mennyt ulos,
ottanut maasta kivenmurikan
käteensä ja kiivennyt keskellä
yötä naulaamaan peltejä pai-
koilleen. Jalka liukastui, Katti
putosi katolta alas ja kivi tuli
perässä osuen häntä päähän.
Poika ja minä löysivät hänet
aamulla nurmikolta. Nyt kun

menimme Katin luo kylään, hän
voivotteli, että päätä kivistää ja
muisti pätkee. Päässä hänellä oli
kääre ja liikkui keppinsä varasa.

Muisti toimi kuitenkin, sen
kohta huomasimme, oikein hy-
vin. Hän kertoi syntyneensä
1912 Kompakan kylässä, oli
omaa sukuaan Ivanoff ja meni
miehelle Hiisjärvelle. Lapsia oli
ollut kaikkiaan seitsemän, jois-
ta neljä oli kuollut sota-ajan
evakkomatalla Komissa.

Vaikka hänen mökkinsä oli
päältäpäin vähän rapistunut,
niin sisältä se oli kodikas ja
siisti. Katti oli kaunistellut se
aivan pitsitaloksi. Kamarin ik-
kunoilla oli paljon huonekas-
veja, mm. pelakuu, ahkeraliisa
ja turkinpippuri eli pertsu. Pertsu-
hedelmistä Katti valmistaa
jalkavoidetta eli nastoikaa. Pu-
nertavat hedelmät kootaan la-
sipurkkiin ja päälle kaadetaan
votkaa. Kun tällä liuksella sit-
ten voitelee jalkojaan, niin eipä
kivistä eikä pakota.

Katilla on lampaita, kissa,
koira ja puutarha. Kun seu-
raavana kesänä tulimme käy-
mään hänen luonaan, hän oli jo
täysin toipunut katolta putoa-
misestaan. Pää paljaana valkoiset
hapset tuulessa liehuen ja
ilman keppiään Katti kierrätti
meitä kasvihuoneitaan ihaille-
massa. En ole missään muualla
nähtynyt niin suuria kurpitsoituja
kuin siellä.

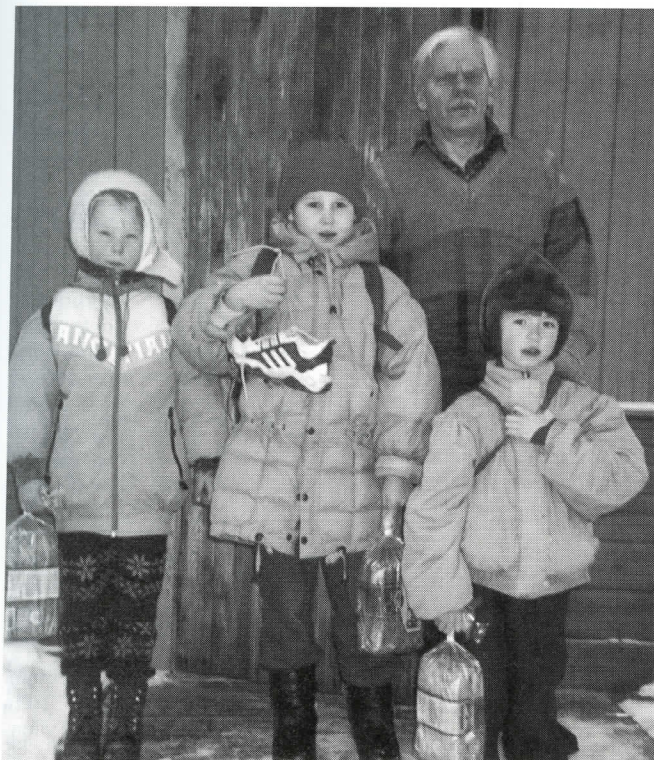
Kävimme useissa Rukajär-
ven taloissa. Kaikissa näissä
kodeissa oli äärettömän siistiä
ja puhdasta. Kamarin sängyil-
lä oli kauniit peitteet ja niiden
alta kurkistivat pitsireunukset.
Kullekin sängylle oli kasattu
korkeat tyynyvuoret, joita peit-

ti valkoinen pitsiverho. Pitsi-
verhoja oli kaikissa ikkunois-
sakin. Lattioita peittivät kauniit
räsymatot ja mattoja on myös
seinillä.

Tästä tuleekin mieleeni
muuan mattojuttu. Tuttavam-
me Maria Šeremet valitteli lat-

Rukajärven vanhin asukas Jekaterina Safontjeva, o.s. Ivanov, syntynyt 1912, asui vuoteen 1941 asti Tunkuan Hiisjärvellä.

Oiva Kinnunen on kaikkien Kuhmon karjalaisten kuriiri, Liepuska-Oiva. Hän vie - on vienyt jo viisi vuotta - säännöllisesti vie kyliin paketit, kirjeet, käy katsomassa jok'ainoan "meidän" sukulaismummon, tuo lääkkeet, kengät jne.

tian kylmyyttä ja vetoisuutta, joten väljäsimme hänelle Suomesta suuren plyysimatton. Maria ihasteli, jotta jopa tuli lämmin lattia, mutta kun seuraavan kerran poikkesimme Marian luona, plyysimatto olikin naulattu olohuoneen seinälle ja lattia oli paljas. Karjalassa on suurta muotia pitää kauniita mattoja seinällä!

Lattiat on Karjalassa joka paikassa maalattu ruskeiksi, koska ruskea on siellä ainoa hyväksytty väri. Huoneissa on muutamia vakiokalusteita. Kamarissa niihin kuuluu melkein parimetrinen kolmiosainen peili-kaappi, samoin puhvettikaappi eli lasiovinen kaappi, josta pitää näkyä talon parhaat posliinit. Kerran sain lahjaksi teekuppeja. Minua suorastaan vannotettiin, että onhan minulla varmasti lasiovinen kaappi, jotta kupit sieltä hyvin näkyvät.

Kun kerran menimme Marian luo yöpymään, hän ilmoitti meille: "Nyt on miän spuassu". Kerran taas hän soitti minulle Kuhmoon ja sanoi: "Bohrottšan unehit".

Tämä unohtunut Bohrottša oli Jumalanäiti-kalenteri, jonka hän irrotti seinältään ja antoi minulle. Mikä instituutti tai laitos näitä seinäkalentereita painaneekin, mutta niitä kyllä näkee paljon ainakin Aunuksen puolella kylissä. Olen saanut niitä lisääkin, ja kaikissa niissä

on kuvattuna Kazanin Jumalanäiti.

Kun Venäjän ortodoksipit eivät käy Rukajärvellä palveluksia pitämässä, niin helluntaillaiset tekevät rauhassa käännytystyötään. Helluntaiseurakunnan rukoushuone valmistui pääkadun varrelle. Vanhat ihmiset, nuoret äidit lapsineen ja jopa nuoret miehetkin näkyivät menevä sinne iltahartauteen. Maria ja Annikin ovat helluntaiuskossa. He vakuuttavat, että "sama Jumalan taivaassa on kaikilla". Helluntaillaiset olivat alussa tuoneet rukoushuoneelle vaatteita jaettavaksi kyläläisille, mutta kun akat olivat alkaneet tapella ryysyistä, mumot kielsivät tämän sanoen: "Ennemmin molimme Jumalaa kuin riitelemme vanhoista vaateista".

Eikä siinä vielä kaikki. Mummojen uskontoasiatkin näyttivät olevan jonkinmoisesa ristiriidassa. Maria oli kastattanut itsensä helluntaillaiseksi, mutta kertoi haluavansa tulla haudatuksi ortodoksisin menoin, koska hänen äitinsäkin oli saatettu hautaan sellaisiin rituaaleihin. Maria on varustanut itselleen kuolinvaatteet piironginlaatikkoon, mutta ruumisarkun ortodoksiset tykötarpeet - kaularisti, obraza ja katevaatekin - minun piti tuoda hänelle Suomesta

ANJA MALINEN
Kuhmo

Yleisimpiä etunimiä Venäjän Karjalassa

Miesten nimiä:

A

Arhippa, Apo, Arttamei, Ahei, Ananie, Akima, Agei, Asjo.

H

Huotari, Homa, Hovatta, Huurei, Hermana, Hilippä, Harittana

I-J

Iknatta, Ilja, Isossima, Ieva, Iuta, Iivana, Ipatti, Ijohva
Jyrki, Juakko, Jouhko, Jelessei, Jehrimä, Jeremie, Jeyssai, Jupla, Jarassima, Josratei

K-L

Kauro, Kormila, Kirilä, Kipri, Karppa, Kliimo, Kostja, Kiira, Kusma, Kiiirikki, Konstantei, Kondratta,
Leva, Lari, Lokina, Lukka, Luasari

M-N

Miku, Miihkali, Markke, Miikkula, Maksima, Miina, Mehvo, Miikkä, Melentei, Miitrei, Marttina, Makarie, Maksi, Moisei, Niikkana, Nauma, Nihvo

O

Onuhrie, Omelie, Ohvo, Onissima, Ontto, Outokka, Oleksei, Ontrei, Ossippa, Okahvana, Ontro, Ontippa, Ortjo, Ontroppa

P

Poto, Petri, Päntti, Puavila, Patrakei, Puahkomie, Prokko, Parpei, Prouhhora, Potahvie, Panhila, Porissa

R-S

Romana, Riiko, Roto,
Sampo, Siitari, Suava, Simana, Sirkei, Savina, Stepana, Savastei, Siirakki

T-U

Tarassie, Tiihvana, Terenttei, Tiitta, Tomenttei, Tanila, Timo, Teppana, Trohkima, Tero, Torohvei, Triihpo,
Ulassie, Usto

V

Vasselei, Vasko, Vaske, Varlaamei, Varlo, Vattu, Vihtoura, Vahro, Varahvontta.

Naisten nimiä:

A, H, I, J, K

Anni, Arhippina,
Hoto, Houri, Hekla
Iro, Jeli, Jeuho, Joukenie
Katti, Lukki (Lukerie)

M-N

Muarie, Manu, Malanie, Maura, Marppa, Matro, Makri
Natalie, Nasto

O-P

Olona, Opro, Okahvie, Oksenie, Onussa, Opi, Outi, Olka, Otti, Ohkemie
Palaka, Paraska, Paro

S-V

Sikli, Sandra, Sohja, Stepanie
Tuarie, Tatjana
Ustenie, Uljana, Varvana.

Oheisen luettelon on koonnut vuokkiniemeläinen kansanperinteen kerääjä Iivo Marttini 1910-luvun puolivälissä. Hän toteaa, että nimet on kirjoitettu juuri sillä tavoin kuin rahvas Vuokkiniemen seuduilla ne lausuu. Verrattuna alkuperäiseen tekstiin, joka on SKS:n kansanrunousarkiston kokoelmassa, oheisesta on jätetty yksinkertaisuuden vuoksi pois liudennusmerkit ym (vrt. An'n'i, Kat't'i, Man'u, Ol'eksei jne.)

● **Talvisodan uhrien** muistoksi suunniteltu Murheen Risti -patsas paljastetaan Kuolemanlaaksossa, Petroskoin, Suojärven ja Pitkärannan risteyksen tienoilla 27. p:nä kesäkuuta. Siellä Lemetin maastossa suomalaiset kävivät talvisodan ankarimmat puolustus-, torjunta- ja motitustaistelut ylivoimaista vihollista vastaan.

Luonnoskilpailun voitti aikanaan kuvanveistäjä, akateemikko Leo Lankinen; työ jäi taiteilijan kuoltua kesken, ja sen on saattanut loppuun petroskoilainen kuvanveistäjä Jevgeni Akulov. - Muistomerkin rahoitus on pääosin Suomesta.